

Asia: VN/25641/2023

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttaminen

Yleistä

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Työryhmän laatimassa mietinnössä esitetään pääosin perusteltuja ja tarpeellisia tarkistuksia osakeyhtiölain ja osuuskuntalain sisältöön. Valtaosa ehdotuksista keskittyy teknisiin täsmennyksiin, joilla pyritään korjaamaan aiemmin havaittuja epäkohtia ja pieniä virheitä lainsäädännössä. Näillä muutoksilla täydennetään ja selkeytetään sääntelyä ilman suuria rakenteellisia uudistuksia.

Vaikka mietinnössä on mukana myös kunnianhimoisempia uudistuksia, ne jäävät selvästi vähemmälle huomiolle. Osakeyhtiölain osalta olisi ollut muun muassa aiheellista tarkastella syvällisemmin esimerkiksi yritysjärjestelyjä koskevia säännöksiä. Nostamme vielä tarkemmin lausunnon lopussa esiin niitä erityisiä kohtia, joihin olisi tärkeää paneutua vielä hankkeen jatkovalmistelun aikana.

2) Lausuntonne vaikutusten arvioinnista.

Työryhmän mietinnössä esitetty vaikutusarvio kaipaa jatkovalmistelussa selkeämpää ja yksityiskohtaisempaa tarkastelua. Nykyisellään arviot jäävät liian yleisluonteisiksi ja suppeiksi, eivätkä anna riittävää kuvaa ehdotettujen muutosten konkreettisista hyödyistä tai vaikutuksista eri toimijaryhmiin. Jotta sääntelyn perustelut olisivat uskottavia ja päätöksenteko hyvin informoitua, vaikutusten mittaluokka ja kohdentuminen tulisi kuvata huomattavasti tarkemmin.

Vaikutustenarviointi on keskeinen osa laadukasta lainsäädäntöä. Se auttaa tunnistamaan sääntelyn mahdolliset seuraukset, tukee tavoitteiden saavuttamista ja varmistaa, että sääntely on tarkoituksenmukaista, tehokasta ja oikeasuhtaista. Täsmällinen arviointi ei ole pelkkä muodollisuus, vaan olennainen työkalu sääntelyn laadun varmistamiseksi.

Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain eräitä yleisiä periaatteita sekä määritelmiä

3) (OYLE 1:3 § ja OKLE 1:3 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi pääomaa ja sen pysyvyyttä koskevassa säännöksessä myös, että varoja voidaan käyttää vain osakeyhtiölaissa tai osuuskuntalaissa säädetyllä tavalla.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Selkeyttää nykyistä oikeustilaa, perusteltu muutos.

4) (OYLE 1:11 ja 12 §) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi muun kuin pörssiyhtiön sekä pörssiyhtiön lähipiiriä koskevat määritelmät. Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi laista informatiiviset säännökset siitä, missä tilanteissa määritelmiä on käytettävä, sekä selkeytettäväksi pörssiyhtiön lähipiirin määritelmää monin eri tavoin. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen lähipiirin määritelmään.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Kaikki yritykset selkeyttää ja jäsentää varsin monimutkaista ja epäselvää nykyistä lähipiirisääntelyä ovat tervetulleita. Nytkin ehdotettu muutos on sinänsä kannatettava, joskin lähipiiriä koskevien määritelmien selkeyttämistä olisi varmasti syytä pohtia myös jatkossa.

Osakeyhtiön ja osuuskunnan perustaminen sekä osakkeet ja osuudet

5) (OYLE 2:4, 9:6 ja 10:7 § sekä OKLE 9:7 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain olettamasäännöksiä osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamisesta kirjanpitoon. Ehdotetut säännökset vastaavat nimellisarvottoman pääomajärjestelmän mukaista, nykyisin pääsääntönä noudatettavaa käytäntöä. Vastaavaa muutosta ehdotetaan myös optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien nojalla annettavien maksullisten osakkeiden merkintähintojen kirjaamiseen. Ehdotukset eivät liity osuuskuntien osuuksien, osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamiseen kirjanpitoon, mutta osuuskunnissa uudesta osuudesta ja osuuskunnan hallusta luovutettavasta omasta osuudesta maksettu merkintähinta merkittäisiin lähtökohtaisesti osuuspääoman korotukseksi.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Perusteltu ehdotus. On järkevää saattaa oyl:n olettamasäännökset vastaamaan nykykäytäntöä.

6) (OYLE 2:6.3 ja 9:12.3 § sekä OKLE 2:6.3 ja 9:13.3 §) Mietinnössä ehdotetaan, että mainituissa säännöksissä tarkoitetuissa tilanteissa lähipiirisäännöksiä sovellettaisiin vain tilanteisiin, joissa omaisuutta ostetaan osakkeita tai osuuksia vastaan merkitsijältä itseltään tai tämän lähipiiriin kuuluvalta taholta.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Selkeyttävä muutos.

7) (OYLE 2:8.3, 9:14.3-4 ja 11:4.2-3 § sekä OKLE 2:8.3, 9:15.3-4 ja 11:4.2-3 §) Mietinnössä ehdotetaan osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä muutettavaksi siten, että vaatimuksia tilintarkastajan

todistuksesta sovellettaisiin pakottavana vain julkisiin osakeyhtiöihin sekä pörssiosuuskuntiin. Tiettyjen yksityisten osakeyhtiöiden ja muiden osuuskuntien osalta osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä kevennettäisiin. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös osakeannissa annettujen osakkeiden maksamiseen sekä rahastokorotukseen liittyvistä selvityksistä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Hyvä konkreettinen ja kannatettava ehdotus, jolla voidaan vähentää pienempien yritysten velvoitteita ja kustannuksia.

Osakeyhtiölain 3 luku ja osuuskuntalain 4 luku: sallitut vaihdannarajoitukset ja etuostolauseke

8) (OYLE 3 luku sekä OKLE 4 luku) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi säännös sallituista osakkeiden ja osuuksien vaihdannarajoituksista. Uutta olisi, että sallituksi yhtiöjärjestyksen tai osuuskunnan sääntöjen määräykseksi voitaisiin lisätä etuosto-oikeutta koskeva lauseke. Tällaisen lausekkeen mukaan muu kuin yhteisön omistama osake on tarjottava ostettavaksi osakkeenomistajalle tai jäsenelle, yhteisölle tai muulle henkilölle ennen sen siirtämistä uudelle omistajalle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Etuostolausekkeen lisääminen yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin on kannatettava uudistusehdotus.

Yhtiökokous ja osuuskunnan kokous

9) (OYLE 5:21.2 § 4 kohta, 16:11.1 § 6 kohta, 17:11.1 § 6 kohta ja 17a:16.1 § 6 kohta sekä OKLE 5:23.2 § 4 kohta, 20:11.1 § 6 kohta ja 21:11.1 § 6 kohta sekä kaikkiin edellä mainittuihin pykäliin uusi momentti) Mietinnössä ehdotetaan, että pörssiyhtiössä ja -osuuskunnassa ja yhteisöissä, joiden osake on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, poistetaan säännöksissä tarkoitettu velvollisuus laatia hallituksen selostus tilikauden jälkeisistä tapahtumista. Muidenkaan yhtiöiden osalta tätä ei ehdotuksen mukaan jatkossa tarvittaisi, jos säännöksissä tarkoitettuja tapahtumia ei ole ollut. Jos tällaisia tapahtumia on ollut, nykyiseen tapaan niistä on kerrottava selostuksessa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Jälleen asiamukainen ja konkreettinen ehdotus, jolla vähennetään yritysten velvoitteita.

Erityinen tarkastus

10) (OYLE 7:7 § sekä OKLE 7:15 §) Mietinnössä ehdotetaan, että erityinen tarkastus voidaan määrätä yhtiön tai osuuskunnan itsensä lisäksi myös sen yhteen tai useampaan tytäryhteisöön.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Kannatettava ehdotus, joka mahdollistaa erityisen tarkastuksen tehokkaamman käytön, mutta haluamme nostaa esiin huolen siitä, että erityistä tarkastusta koskevan johdon avustusvelvollisuuden laiminlyönti ollaan esittämässä rangaistavaksi osakeyhtiörikkomuksena. Tämä herättää kysymyksiä rikosoikeudellisten perusperiaatteiden ja johdon itsekriminointisuojaan näkökulmasta. Asia edellyttää tarkempaa arviointia jatkovalmistelun yhteydessä.

11) (OYLE 7:8 a § ja 25:2 § sekä OKLE 7:16 a § ja 27:2 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiö- ja osuuskuntalaissa nimenomaisesti säädettäväksi yhteisön johdon myötävaikutusvelvollisuudesta erityistä tarkastajaa kohtaan. Mietinnössä ehdotetaan myös, että tämän velvollisuuden rikkominen tulisi rangaistavaksi rikosoikeudellisena osakeyhtiö- tai osuuskuntarikkomuksena.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osake- ja osuusanti sekä optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin

12) (OYLE 9:2.2, 10:2.2 ja 11:2.2 § sekä OKLE 9:3.2, 10:2.2 ja 11:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain ja osuuskuntalain osake- ja osuusantivaltuutusta koskevaa olettamasaännöstä siten, että uusi valtuutus ei kumoa vanhaa. Vastaavalla tavalla myöskään optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamista tai rahastokorotusta koskeva uusi valtuutus ei jatkossa kumoaisi vanhaa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Perusteltu muutos selkeyden lisäämiseksi näissä asioissa.

13) (OYLE 9:20 § sekä OKLE 9:21 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi sääntelyä siten, että siinä täsmennetään, miten osake- tai osuusantivaltuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärä lasketaan, kun yhteisö päättää valtuutukseen perustuen maksuttomasta annista itselleen. Säännöksen mukaan tällainen anti ei vähentäisi valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärää, jollei valtuutuksessa nimenomaisesti määrätä toisin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

14) (OYLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 § sekä OKLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että sallitaan vastikkeetta tapahtuva osakkeiden ja osuuksien merkintä optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien nojalla. Tällaisten antamiselta edellytetään erityisen painavaa taloudellista syytä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

15) (OYLE 10:3.1 § 5 kohta sekä OKLE 10:3.1 § 5 kohta) Mietinnössä ehdotetaan joustavoitettavaksi merkintähinnan määrittämistä nykyisestä. Optio- tai muiden erityisten oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä voitaisiin mainita osakkeiden ja osuuksien merkintahintojen sijasta vaihtoehtoisesti niiden laskemisessa käytettävät perusteet. Merkintähinnan laskemisessa käytettävänä perusteena voisi olla esimerkiksi osakkeen ja osuuden tietyllä tapaa määräytyvä käypä arvo, tuottoarvo tai vastaava muu ennakoitava arvonmääritystapa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osake- ja osuuspääoman korottaminen

16) (OYLE 11:3.1 § sekä OKLE 11:3.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osake- ja osuuspääomasijoituksen hyväksymistä siten, että asiasta voitaisiin päättää myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen toimivalta olisi hallitukseen nähden rinnakkainen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Yhtiön omat osakkeet ja osuuskunnan omat osuudet ja osakkeet

17) (OYLE 15:9.3 § sekä OKLE 19:9.3 §) Mietinnössä ehdotetaan määräosan arvioinnin ajankohtaa aikaistettavaksi siten, että säännöksissä tarkoitettua yhdistettävien (lunastettavien) pörssiyhtiön osakkeiden tai pörssiosuuskunnan osuuksien ja osakkeiden enimmäismäärää arvioitaisiin jatkossa sellaisen osakasluettelon tai jäsen- ja omistajaluettelon perusteella, joka saisi olla laadittu aikaisintaan kaksi arkipäivää ennen yhdistämistä käsittelevän yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen koollekutsumista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

18) (OYLE 15:10.3 § sekä OKLE 19:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan sääntelyä muutettavaksi siten, että yhtiöjärjestyksessä tai osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että yhtiön tai osuuskunnan lisäksi jatkossa myös muulla osapuolella on oikeus hankkia tai lunastaa yhteisön osakkeita tai osuuksia.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

19) (OYLE 15:11 ja 15:12.2 §) Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi julkisten osakeyhtiöiden omien osakkeiden määrää koskevat perusteettomat määrälliset rajoitukset. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen sääntelyyn.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Hyvä ja kannatettava ehdotus, jolla melko helposti kyettäisiin avaamaan julkisille osakeyhtiöille monipuolisempia rahoitusmahdollisuuksia.

Varojen jakaminen

20) (OYLE 8:9.2 § sekä OKLE 8:9.2 §) Mietinnössä ehdotetaan erityisen konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuuden kumoamista. Jatkossa konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus tulisi yksinomaan kirjanpitolaista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Erittäin hyvä ja kannatettava muutos, joka vähentää yrityksien hallinnollista työtä ja kustannuksia. On hyvä, että tämä muutos saadaan vihdoin tehtyä osakeyhtiölakiin.

21) (OYLE 13:8 § sekä OKLE 16:9 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi varojenjako koskevien säännösten soveltamista vähäisiin yleishyödyllisiin tai rinnastettaviin lahjoihin. Nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla erityistä tulee varmistaa yhteisön maksukyvyn säilyttäminen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

22) (OYLE 13:10.1 § sekä OKLE 16:11.1 §) Mietinnössä ehdotetaan rajattavaksi omien osakkeiden ja osuuksien hankinnan erityinen rahoituskielto siten, että se koskee jatkossa vain julkisia osakeyhtiöitä ja pörssiosuuskuntia.

Kannatan muutettuna

Perustelut

On kannatettavaa, että yksityisiä osakeyhtiöitä koskeva erityinen rahoitusapusäännös poistetaan mietinnössä ehdotetulla tavalla. Samalla on perusteltua, että direktiivin tarjoama mahdollisuus säilyttää kyseinen sääntely otetaan käyttöön julkisten osakeyhtiöiden osalta.

23) (OYLE 14:2.2 § sekä OKLE 18:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöstä varojenjaosta, joka liittyy tappion kattamiseksi tehdyn osake- tai osuuspääoman alentamisen jälkeiseen aikaan, nykyistä yhtiökäytäntöä vastaavalla tavalla. Ehdotettu lisäys koskisi menettelyä, jossa aikaisintaan alentamishakemuksen yhteydessä haetaan vapaaehtoisesti myös velkojien suojaamenettelyn aloittamista. Varoja voitaisiin jakaa yhdellä loppuun saatetulla kuulusmenettelyllä, ennen kuin varojenjako kiellon kolmen vuoden karenssiaika on päättynyt.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Velkojien suojaamennettelyyn liittyvät kuulutusajat

24) (OYLE 14:4, 16:6-7, 17:6-7 ja 17a:11-12 § sekä OKLE 18:4, 20:6-7, 21:6-7 ja 22:7 §) Mietinnössä ehdotetaan lyhennettäväksi velkojien suojaamennettelyyn liittyvien kuulutusten vähimmäismääräaikaa kolmesta kuukaudesta kahteen kuukauteen sekä tunnetuille velkojille annettavien kirjallisten ilmoitusten vähimmäismääräaikaa kuukaudesta kolmeen viikkoon.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Velkojien suojaamennettelyn kesto on nykyään aivan liian pitkä ja sen lyhentäminen olisi mahdollista vielä enemmän kuin nyt ehdotetaan. Katsoisin, että referenssejä voidaan hakea naapurimaista, ja asianmukainen huojennus velkojien vähimmäismääräajaksi olisi lyhentää se 4 viikkoon nykyisestä kolmesta kuukaudesta. Yritysjärjestelyjen sujuvoittaminen on tärkeää ja sillä on parhaimmillaan yrityksen toimintaa tehostavaa vaikutusta. Määräaikaisten lyhentäminen on varsin yksinkertainen ja helppo keino tällaisten järjestelyjen tehostamiseen ja sen osalta tulisi käyttää kaikki käytettävissä olevat mahdollisuudet - määräaikoja reippaasti lyhyemmäksi.

Yhtiö- ja osuuskuntarakenteen muuttaminen

25) (OYLE 16:4.2 ja 17:4.2 § sekä OKLE 20:4.2 ja 21:4.2 §) Mietinnössä ehdotetaan nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla, että jatkossa osakeyhtiö- tai osuuskuntalaissa ei edellytetä tilintarkastajan lausunnon antamista kombinaatiosulautumisessa tai jakautumisessa perustettavalle yhteisölle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

26) (OYLE 16:15, 17:15 ja 17a:27 § sekä OKLE 20:16 ja 21:16 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yritysjärjestelyihin liittyviä, velkojien vastustusta koskevia riita-asioita olisi mahdollista käsitellä yleisen tuomioistuimen sijaan vaihtoehtoisesti myös lakisääteisessä välimiesmenettelyssä. Ehdotuksissa on kiinnitetty huomiota myös velkojien oikeusturvan takeiden säilyttämiseen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Kannatettava ehdotus. Muun muassa käräjäoikeuksien ruuhkaisuuden vuoksi on tärkeää löytää vaihtoehtoisia keinoja riita-asioiden hoitamiseen.

Osakkeiden, osuuksien sekä erityisten oikeuksien lunastamista koskeva lakisääteinen välimiesmenettely

27) (OYLE 16:13, 16:24 a, 17:13, 17:23 a ja 17 a:18 § sekä OKLE 20:14 ja 21:14 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiölain ja vastaavasti osuuskuntalain yritysjärjestelyjä koskevissa luvuissa tarkennettavaksi välimiesten valitsemista koskevan hakemuksen tekemistä Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnalle. Hakemuksen tekemisen määräaika koskevana ehtona sinänsä voitaisiin säilyttää yksi kuukausi yhtiökokouksesta tai osuuskunnan kokouksesta. Kuitenkin itse lunastusasian vireilletulon ajankohta ratkeaisi ehdotuksen seurauksena jatkossa osakeyhtiölain 18 luvun 4 §:n 2 momentissa ja vastaavasti osuuskuntalain 26 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti silloin, kun hakemus tai sen jäljennös annetaan tiedoksi vastapuolelle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

28) (OYLE 18:5 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiöiden vähemmistöosakkeenomistajille haettavan uskotun miehen asemaa siten, että uskotulla miehellä olisi oikeus vaatia ennakkoa tai vakuutta hänelle tulevasta korvauksesta. Ehdotukset eivät liity osuuskuntiin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Selvitystila, konkurssi ja purkaminen

29) (OYLE 20:19 a § sekä OKLE 23:19 a §) Mietinnössä ehdotetaan, että yksityisen osakeyhtiön ja osuuskunnan toiminta voitaisiin jatkossa päättää yhteisön rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen ja rekisterimerkinnän perusteella edellyttäen, että kaikki velat maksetaan ja kaikkien jäljellä olevien varojen jakamista koskeva päätös on tehty. Jos osake- tai osuuspääomaa tai muuta sidottua omaa pääomaa jaetaan ilman laissa säädettyä velkojien suojaamenettelyä, varoja saaneet ovat kuitenkin vastuussa yhteisön veloista saamansa sidotun oman pääoman määrällä.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Periaatteessa kannatettava ehdotus, jolla lähtökohtaisesti selkeytetään ja sujuvoitetaan nykyistä, osin epäselvää ja hankalaakin prosessia.

Haluamme kuitenkin nostaa esiin sen, että muutos voi heikentää velkojansuojaa joissain tilanteissa. Ilman velkojien suojaamenettelyä selvittämättä jäänyt velkoja saattaa purkamisen jälkeen kohdata tilanteen, jossa varallisuutta on siirtynyt useille velallisille. Erityisesti suuret vakuudettomat velat, kuten maksamattomat sosiaaliturvamaksut, voivat aiheuttaa riskejä, joissa lakisääteiset velvoitteet siirtyvät muiden maksettaviksi. Asia edellyttäisi tarkempaa arviointia jatkovalmistelussa.

30) (OYLE 20:23.1 § sekä OKLE 23:23.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi sääntelyä viittaamalla oman pääoman menettämiseen nykyisen osake- tai osuuspääoman menettämisen sijaan. Rekisteri-

ilmoituksen tekemisen ajankohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi säätämällä kohtuullisesta kahden kuukauden enimmäismääräajasta. Rekisterimerkinnän poistamista koskevassa säännöksessä edellytettäisiin, ettei yhteisö oma pääoma ole negatiivinen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ehdotus selkeyttää sääntelyä. Rekisteri-ilmoituksen tekemisen ajankohdan täsmentäminen kahden kuukauden kuluessa tehtäväksi selkeyttää niin ikään tilannetta, koska nykyisin ilmaisu "viipymättä" on aiheuttanut jonkin verran epäselvyyttä käytännössä.

31) (OYLE 20:25.1 § sekä OKLE 23:25.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yhteisön konkurssiin luovuttamista koskeva päätös olisi mahdollista tehdä myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokous tai osuuskunnan kokous saisi päättää asiasta ainakin silloin, kun asia saatettaisiin sen ratkaistavaksi tai kun osakkeenomistajat tai jäsenet ovat asiasta yksimielisiä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Tilintarkastajan tai kestävyysraportoinnin varmentajan vahingonkorvausvastuuta koskevat vanhentumisaajat

32) (OYLE 22:8 § sekä OKLE 25:8 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin kestävyysraportoinnin varmentajaa vastaan nostettavaa kannetta koskeva määräaika. Lisäksi mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi tilintarkastajan ja yhteisön johdon vahingonkorvausvastuun vanhentumisaikojen vähäiset erot tilintarkastuskertomuksen osalta. Sama koskisi jatkossa myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomusta.

Vastustan

Perustelut

Ehdotettu muutos ei ole tarpeellinen, eikä se sovi yhteen sääntelyrakenteen kanssa. Vaikka tilintarkastajan ja johdon vastuut voivat liittyä samoihin tilanteisiin, ne perustuvat eri sääntelylogiikkaan: tilintarkastajan vastuu määräytyy ammatillisten standardien mukaan, kun taas johdon vastuu pohjautuu yhtiöoikeudellisiin periaatteisiin. Näitä ei tule käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Johdon vastuun rajaaminen on kansainvälisesti yleinen käytäntö ja perusteltua, jotta päätöksenteko ei muutu varovaiseksi tai lyhytnäköiseksi. Tilintarkastajan vastuu taas määräytyy erilaisten ammatillisten kriteerien perusteella.

Lisäksi ehdotus ei liity hallitusohjelman tavoitteisiin eikä edistä yritysten toimintaedellytysten parantamista.

Tiedoksiannot yhtiölle tai osuuskunnalle

33) (OYLE 24:5.3 § sekä OKLE 26:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan uudella säännöksellä ratkaistavaksi tiedoksiantoa koskeva ongelma, joka koskee yhteisöä sen vuoksi, ettei yhdelläkään sen johdon jäsenellä ei ole asuinpaikkaa ETA-valtiossa eikä siihen ole saatu poikkeuslupaa. Ehdotuksessa säädettäisiin, että jos yhteisöllä ei ole osakeyhtiölain tai osuuskuntalain asuinpaikkasäännösten mukaista hallitusta tai muuta edustajaa, tiedoksianto yhteisölle toimitettaisiin osakeyhtiölain 24 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisesti tai osuuskuntalain 26 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti sijaistiedoksiantonä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osuuskuntalaki: yhteinen jäsenyys

34) (OKLE 3:1 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 3 lukuun uusi pykälä yhteisestä jäsenyydestä ja siihen liittyvien oikeuksien käyttämisestä. Yhteisen jäsenyyden voisivat muodostaa useat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt yhdessä. Lisäksi ehdotetaan, että yhteiseen jäsenyyteen liittyviä oikeuksia voitaisiin käyttää vain yhteisen edustajan kautta. Ehdotus vastaisi pääosin nykyistä osuuskuntakäytäntöä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osuuskuntalaki: osuuskunnan kokous ja edustajisto

35) (OKLE 5:41.4 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osuuskuntalain 5 luvussa jäsenten sekä osuuden ja osakkeen omistajien asemaa siten, että laintasoisista säännöksistä ilmenee, ettei näillä ole ääni- tai kannatusoikeutta edustajiston kokouksessa käsiteltävissä asioissa. Päätöksentekovoalta kuuluu edustajiston jäsenille. Sen sijaan jäsenellä tai osuuden tai osakkeen omistajalla olisi jatkossa oikeus vaatia oikeutensa palautusta. Laissa täsmennettäisiin näiltä osin myös palautusmenettelyä koskevia vaatimuksia.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Kannatamme edustajistoa koskevan osuuskuntalain 5:41 § muutosta siltä osin, kun siihen ehdotetaan lisättäväksi säännös osuuskunnan jäsenten ylimääräisestä eroamis- ja palautusoikeudesta osuuskuntalain 5:21.1 §:ssä tarkoitetuissa asioissa. Muutoin viittaamme tämän asian osalta Pellervon lausunnossa kuvattuun ehdotukseen ja perusteluihin.

Osuuskuntalaki: eronneen jäsenen vastuu maksamattomasta osuuden merkintähinnasta

36) (OKLE 9:14 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 9 lukuun ehdotetaan säännös eronneen jäsenen velvollisuudesta maksaa maksamatonta osuuden merkintähintaa tietyissä osuuskunnan

maksukyvyttömyyteen liittyvissä tilanteissa. Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään kumotun osuuskuntalain (1488/2001) 9 luvun 9 §:ää.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventäminen

37) Pidätkö työryhmän mietinnön liitteenä olevassa muistiossa tarkasteltua kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventämistä perusteltuna?

Kyllä. Kannatamme asian jatkovalmistelua.

Muut huomiot

38) Muita säännösehdotuksia koskevat huomionne.

-

39) Muut yksittäiset huomionne.

Katsomme Pellervon esiintuoman mukaisesti, että hallituksen esitysluonnosta tulee täydentää seuraavasti:

Osuuskuntalain 5 luvun 21 §:n erityistä kokouskutsuaikaa koskevan säännöksen selkeyttäminen

Osuuskuntalain 5:21 §:ää tulisi muuttaa niin, että erityistä kokouskutsuaikaa sovelletaan paitsi pykälän 1 momentin 3 ja 9 kohdissa mainittuihin asioihin, myös kaikkiin 5:31 §:ssä tarkoitettuihin päätöksiin.

Työryhmässä on erityisesti asianajosektorilta tuotu esiin tulkintaongelmia liittyen siihen, missä tilanteissa pidennettyä kutsuaikaa tulee noudattaa. Vaikka 5:21 § ja 5:31 § koskevat pääosin samoja, jäsenen asemaan merkittävästi vaikuttavia asioita, niiden sisältö ei ole täysin yhtenevä. Tämä aiheuttaa epäselvyyttä siitä, milloin pidennetty kutsuaika on tarpeen. Lisäksi osa 5:31 §:n asioista (1 mom 6, 8 ja 9 kohdat) edellyttää yksimielisyyttä, mutta niihin riittää nykyisin lyhyempi, 5:20 §:n mukainen kutsuaika.

Pidennetty kutsuaika on tarkoitettu turvaamaan jäsenen oikeudet tilanteissa, joissa päätökset voivat olennaisesti muuttaa jäsenyyden ehtoja tai velvoitteita. On perusteltua, että kaikki 5:31 §:n mukaiset asiat kuuluvat pidennetyn kutsuajan piiriin. Mikäli tätä epäselvyyttä ei korjata nyt, seuraava mahdollisuus voi olla pitkän ajan päässä.

Ehdotettu muotoilu Osuuskuntalakiin 5 luku 21 §:n osalta:

Kokouskutsu on aina toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen kokousta, 8 §:n mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää tai 7 a §:n mukaista määräpäivää, jos kokouksessa käsitellään:

Osuuskunnan johdon, tilintarkastajien tai edustajiston valintatavan tai vaalipiirien muuttamista taikka jäsenten päätösvallan siirtämistä edustajistolle

Osuuskunnan sulautumista, jakautumista, muuttamista toiseen yritysmuotoon, selvitystilaan asettamista, selvitystilan lopettamista tai rekisteristä poistamista

5 luvun 31 §:ssä tarkoitettua asiaa

Edellä 1 momentissa säädettyä kutsuaikaa sovelletaan myös muihin samassa kokouksessa käsiteltäviin asioihin, riippumatta siitä, mitä säännöissä määrätään lyhyemmästä kutsuajasta.

Pörssiosuuskunnassa kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen 1 momentissa mainittua päivää.

Osakeyhtiölain uudistaminen tarjoaa nyt harvinaisen tilaisuuden keventää yritysten hallinnollista taakkaa ja parantaa sääntelyn toimivuutta. Kun lakia ollaan joka tapauksessa päivittämässä, olisi tärkeää hyödyntää tämä vaihe mahdollisimman kattavasti ja tehdä kaikki ne muutokset, jotka ovat toteutettavissa ja aidosti tarpeellisia.

Työryhmän esityksestä puuttuu edelleen useita uudistuksia, jotka olisivat tukeneet hallitusohjelman tavoitetta vahvistaa yritystoiminnan edellytyksiä. Tällaisia

Jatkovalmistelussa olisi syytä paneutua ehdotettuihin lisämuutoksiin huolellisesti ja vakavasti, jotta lopputulos tukisi mahdollisimman laajasti yritysten toimintaa ja kilpailukykyä.

Jatkovalmistelun osalta kannatettavia lisäehdotuksia ovat seuraavat:

- Pidennetään omien osakkeiden hankintavaltuutuksen voimassaoloaikaa
- Keskitetään uskotun miehen hakemukset Helsingin käräjäoikeuteen
- Rajataan omien osakkeiden rahoituskielto julkisten yhtiöiden osalta direktiivin sallimaan optioon
- Mahdollistetaan voittovarojen siirto SVOP-rahastoon
- Vapautetaan pienet apporttiomaisuudet tilintarkastajan lausuntovelvoitteesta
- Lyhennetään yritysjärjestelyjen kuulutusaikoja nykyistä enemmän, kolmesta kuukaudesta yhteen kuukauteen
- Keskitetään pörssiyhtiöitä ja julkisia osakeyhtiöitä koskevat erityissäännökset osakeyhtiölain 4 lukuun
- Selkeytetään osakkeiden merkintää ulkomaisissa yritysjärjestelyissä
- Edistetään yhtiöiden sisäisen viestinnän digitalisointia

Ylänen Hannu
Elinkeinoelämän keskusliitto EK